

“Wij zijn een Federatie!”

Verslag Startbijeenkomst Federatie Bio-economie Nederland

28 augustus 2017, 13.00 – 17.00 Ministerie van Economische Zaken.

Dagvoorzitter: Ruben Maes

“Wij als Federatie moeten de discussie aangaan.” “Als Federatie moeten we van ons laten horen.” Zomaar wat uitspraken van deelnemers aan de startbijeenkomst. Belangrijkste resultaat van de startbijeenkomst is misschien wel een gezamenlijk gevoel. Het gevoel van ‘we zijn een Federatie, en we zijn van start!’. De verwachtingen van de Federatie zijn hoog!

Het was een mooie opkomst, er was een goede sfeer en veel enthousiasme om aan de slag te gaan. Veel waardering voor het ministerie van EZ, ook voor de gastvrijheid. Smoothies in pauze, bitterballen en drankjes na afloop. Zeventig stoelen waren klaar gezet. En toen dat te weinig was, kwamen er geruisloos nog vijftien bij. Top! Grote waardering ook voor dagvoorzitter Ruben Maes, die scherp maar met humor het programma bewaakte, deelnemers zoveel mogelijk aan het woord liet, kritische vragen niet uit de weg ging en bijdroeg aan een sfeer waarin iedereen zich thuis voelde. Een verslag van de startbijeenkomst.

1. Introductie.

Maarten Camps, SG van het ministerie van EZ, benadrukt in zijn toespraak dat EZ de verbinding zoekt met de samenleving en met het bedrijfsleven. Groene groei is belangrijk voor de economie, maar zeker ook om de klimaatdoelstellingen van Parijs te halen. De bio-economie kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Het is te prijzen aan de Federatie dat ze meerdere sectoren verenigt en ook kennisinstellingen, onderwijs en NGO's. De Federatie kan een belangrijke bondgenoot zijn van de overheid. Ook I&M volgt de Federatie met interesse!

Dorette Corbey, initiatiefnemer, verwelkomt de deelnemers. “Het is het leuk om bedrijven, sectoren, kennis en NGO's bij elkaar te brengen; dat levert vaak nieuwe en spannende inzichten op. Maar dat bij elkaar brengen is ook echt een noodzaak, want het investeringsklimaat voor de bio-economie moet echt beter. Er is veel te doen. Een overkoepelende stem voor alle afzonderlijke bedrijven, samenwerkingsverbanden en regionale initiatieven is nodig. Er zijn onzekerheden rondom duurzaamheid, de markt voor biobased producten, de beschikbaarheid van biomassa. Dat zijn thema's die de Federatie snel wil oppakken.”

Roel Bol, initiatiefnemer: “Het loopt nog harder dan we dachten – dat toont aan dat er echt behoefte is aan de Federatie. Bij de opzet zijn we er vanuit gegaan dat de bio-economie de hele waardeketen van de biomassa omvat en dat de transitie zeker twintig jaar gaat duren. Er komen veel spelers aan te pas met heel verschillende achtergronden. Daarom vinden we een wetenschappelijke raad van belang die de komende jaren begeleidt. We hebben dan alle

disciplines nodig, niet alleen technologen, maar ook gedragswetenschappers, en transitiedeskundigen. De federatie wil de samenwerking tussen alle actoren versterken vanuit de samenhang die er in de bio-economie is. Met bijvoorbeeld ook aandacht voor de ecosysteembenadering.

Hans Langeveld, betrokken bij de Federatie: Kennis is nodig en ondernemers zijn nodig. Nederland heeft zowel de kennis als de ondernemers. Die willen we bij elkaar brengen. Er wordt naar Nederland gekeken, ons land heeft veel in te brengen, en dan is het aan ons om er ook wat van te maken. Belangrijk is ook dat duurzaamheid moet gelden voor alle toepassingen van biomassa, niet alleen voor bio-energie.

Vragen van deelnemers:

- Mag iedereen meedoen? Ja, iedereen die betrokken is bij de bio-economie kan zich aansluiten. Dat hebben tot nu zo'n 70 bedrijven, organisaties en onderzoekers gedaan. Er zijn geen voorwaarden vooraf. Als er conflicterende belangen zijn (en die zullen er zeker zijn), dan gaan we het gesprek aan.
- Is dit een voortzetting van de Commissie Corbey? Nee, de Federatie is breder, maar duurzaamheid is wel belangrijk. Vandaar dat we ook een Raad voor Duurzaamheidsvraagstukken willen samenstellen. Er liggen op dat vlak nog veel vragen en onzekerheden.
- Hoe is de financiering? We werken met crowd funding – wat de deelnemers aan de Federatie terugkrijgen is een beter investeringsklimaat, de mogelijkheid om mee te praten en te participeren in een netwerk. Maar de bankrekening groeit nog niet erg hard. De enige twee donateurs zijn de initiatiefnemers – en hun inleg is bijna op. Het werk dat tot nu toe is gedaan is onbetaald. Het bankrekeningnummer is te vinden op de website onder 'contact'. Heel eenvoudig!
- Kan de overheid niet doneren? Als je subsidie krijgt ben je niet meer onafhankelijk. Dat is wel een ding. Maar we zijn bereid adviesvragen van de overheid te beantwoorden. Een vergoeding is dan logisch.

2. Werkwijze van de Federatie:

Roel en Dorette lichten de beoogde werkwijze toe. De samenstelling van het bestuur wordt eind september/begin oktober bekend gemaakt, iets later dan gedacht. Er zijn gesprekken gaande. Roel: "We bouwen een infrastructuur en die moet gaan leven, die moet gevuld worden, het moet gaan werken". Dorette: "we willen zeker stellen dat iedereen die aangesloten is ook kan meepraten. Dat gaat ten koste van snelheid. Maar we moeten ook slagvaardig zijn. Dus we besluiten zo nodig met een 4/5 meerderheid". Roel: "en minderheidsstandpunten verwoorden we, zo garanderen we dat iedereen gehoord wordt".

Vragen en opmerkingen:

- Is er geen risico dat het allemaal erg vaag wordt? Nee, als we vaag worden, dan moeten we ermee stoppen. We willen concreet zijn. Dat kan door soms een iets langere tijdshorizon te nemen.
- Wat gaat het studentenplatform doen? Er is vanuit Maastricht en Wageningen al belangstelling. We hopen dat studenten willen bijdragen aan de Federatie en dat ze er zelf ook iets aan hebben. Na de zomervakantie willen we hier actiever mee aan de slag.
- Missen we een Raad voor financieel-economische vraagstukken? Ja, misschien wel, dat moeten we bekijken als we het werkprogramma gaan invullen. Zo'n raad kan een goede functie hebben.
- Is er verbinding met regionale initiatieven? Ja, er zijn regionale initiatieven die zich aangesloten hebben. We willen als landelijke Federatie juist goed de verbinding leggen met regionale samenwerkingsverbanden. Niet doen wat zij al doen, maar juist dat oppakken wat op het niveau van provincies minder goed uit de verf komt.

De beoogde werkwijze heeft ieders instemming! Iedereen kan belangstelling kenbaar maken voor deelname aan de Wetenschappelijke Raad, de Raad voor Duurzaamheidsvraagstukken en aan de klankbordgroepen. Over de instelling van een eventuele financieel-economische raad wordt later aan de hand van het werkprogramma besloten.

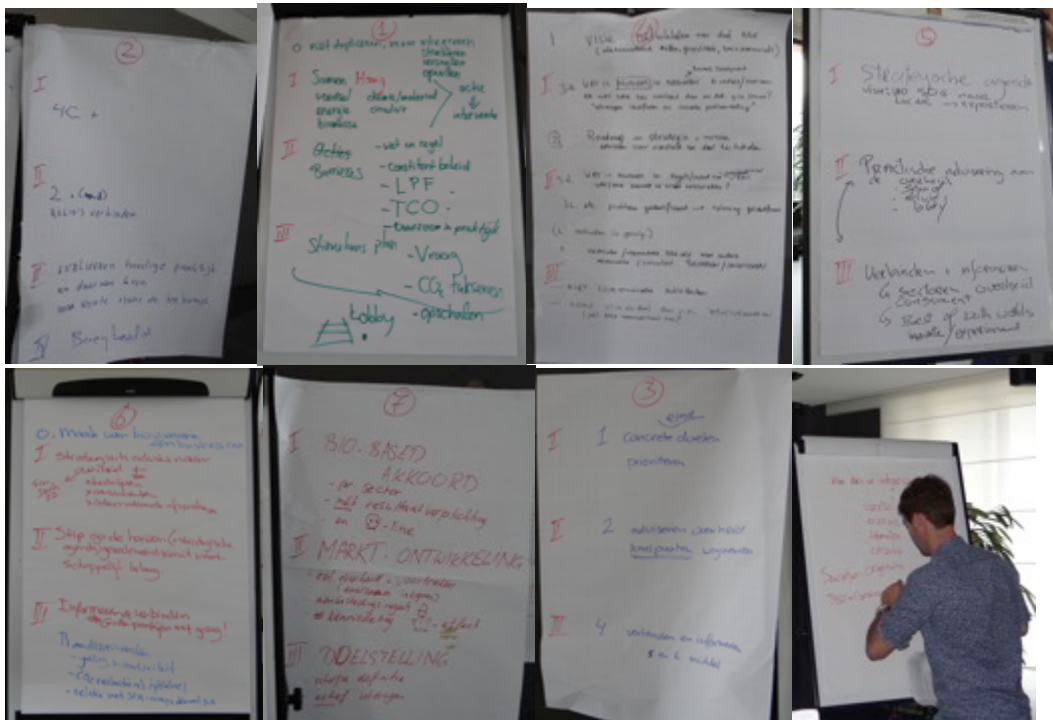
3. Prioriteiten van de Federatie.

Wat gaat de Federatie doen? In bijlage 2 van het programma staat een voorlopige lijst van prioriteiten. De deelnemers bespreken de prioriteiten in zeven groepen. Een impressie van de plenaire discussie:

- Moeten we werken aan een visie? Er zijn al meerdere goede visies. O.a. de kabinetsvisie, de visie van de Commissie Corbey. Daar is weinig aan toe te voegen. Het gaat meer om een beeld: willen we dat Nederland in 2030 een land is met veel quinoa en veel geitjes? Of willen we een meer agro-industrieel land? Een stip aan de horizon is nodig.
- Moet de Federatie belemmeringen inventariseren en daarbij uitgaan van bestaande studies en rapporten? Ruben: "je kan ook de bal hard vooruit trappen en dan kijken wie er meeholt!. Dat is soms effectiever"
- Moet de Federatie een boegbeeld voor de bio-economie aanzoeken? Zou mooi zijn om een koninklijk boegbeeld te hebben, maar de Federatie is zelf al het boegbeeld.
- Hoe kunnen we ambitie tonen en enthousiasmeren, ook naar een groter publiek? Een label is misschien een goed middel, maar er bestaan al labels. En: we moeten het onderliggend probleem adresseren: de bio-economie is nog niet bekend genoeg onder

een breed publiek. Die bekendheid is nodig. Showcases kunnen bijdragen aan bekendheid. Het gaat om maatschappelijke acceptatie!

- Het gaat om CO2: hoe kunnen we uitstoot reduceren? Een level playing field is nodig.

Wat willen we bereikt hebben over een jaar?

- CO2-beprijzing!
- Bij Nieuwsuur geweest zijn!
- Er is een biobased akkoord of convenant!
- Er zijn meerdere iconprojecten!
- De Federatie heeft voldoende geld op de bank!
- Alle studenten kennen de Federatie!
- We hebben één concreet doel uitgewerkt!

4. Conclusies

1. De Federatie gaat werken aan de volgende prioriteiten:
 - a. Een kort beeld schetsen van het doel dat we willen bereiken: geen visie maar een schets van Nederland in 2030/2050
 - b. 'Belemmeringen ophalen': wat belemmert de verdere ontwikkeling van de bio-economie, wat is in de praktijk de echte moeilijkheid? Is het de markt, de regelgeving, de financiering, de kennis? Wat kan de Federatie doen om knelpunten op te lossen?
 - c. Showcases etaleren: er zijn veel goede voorbeelden – we kunnen dat laten zien aan de hand van voorbeelden van de aangeslotenen
 - d. Aandacht voor en deelname aan maatschappelijke discussies
2. Roel, Dorette en Hans kijken nog verder naar de sheets: zijn er nog meer rode draden?
3. Ze werken ook verder aan de opbouw van de Federatie: invulling van het bestuur; Wetenschappelijke Raad en Raad voor Duurzaamheidsvraagstukken. Verder geldt: hoe meer aangeslotenen, hoe sterker we staan! Vandaar de oproep: Sluit je aan! Financiering is belangrijk – anders kan de Federatie niet bestaan.
4. De startbijeenkomst is een goede start: **“we zijn een Federatie!”**